

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ПРАВА ТА ЛІНГВІСТИКИ

МАТЕРІАЛИ

Круглого столу з нагоди Дня Юриста

**«ЗАХИСТ ПРАВ ОСОБИ В ПЕРІОД ВОЄННОГО СТАНУ В
УКРАЇНІ»**

6 жовтня 2022 року

Біла Церква 2022

УДК 378-053:63:001:81:008:165(063)

Захист прав особи в період воєнного стану в Україні: матеріали Круглого столу з нагоди Дня юриста (Біла Церква, 6 жовтня 2022 р.). – Біла Церква: БНАУ, 2022. – 39 с.

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Ковальчук І.В., канд. юрид. наук, доцент, декан соціально-гуманітарного факультету.

Пахомова А.О., канд. юрид. наук, доцент, завідувач кафедри цивільно-правових дисциплін.

Настіна О.І., канд. юрид. наук, доцент, доцент кафедри цивільно-правових дисциплін.

Відповідальна за випуск – Пахомова А.О., канд. юрид. наук, доцент.

До збірника ввійшли матеріали і тези доповідей, подані Круглого столу з нагоди Дня юриста (Біла Церква, 6 жовтня 2022 року, Білоцерківський національний аграрний університет) до Організаційного комітету. Тексти публікуються в авторській редакції. За науковий зміст і якість поданих матеріалів відповідають автори.

УДК 341

Сімакова С.І., к.ю.н.

Білоцерківський національний аграрний університет

ОСОБЛИВОСТІ ПРОВЕДЕННЯ СЛІДЧИХ (РОЗШУКОВИХ) ДІЙ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

У тезах йдеться мова про порядок проведення слідчих (розшукових) дій в умовах воєнного стану; зазначено, які зміни відбулися в Кримінально-процесуальному кодексі України щодо порядку здійснення слідчих(розшукових) дій, та компетенцію керівника органу досудового розслідування та керівника прокуратури щодо надання дозволу на здійснення слідчих (розшукових) дій.

Ключові слова: слідчі (розшукові) дії; воєнний стан; досудове розслідування; кримінальне правопорушення; слідчий; дізнавач, прокурор; керівник органу досудового розслідування.

В умовах тривалої повномасштабної військової агресії надзвичайно важливу роль у збереженні внутрішньої стійкості держави відіграють механізми забезпечення правопорядку, які законодавець формує й удосконалює виходячи з викликів сьогодення. Не минули зміни і кримінальну юстицію. Зокрема, законодавець вніс зміни до Розділу IX-1 "Особливий режим досудового розслідування, судового розгляду в умовах воєнного стану" Кримінального процесуального кодексу України (далі – КПК), що має забезпечити ефективне кримінальне переслідування осіб в умовах воєнного стану[1].

Так, у п. 1 ч.1 ст. 615 КПК України зазначено, що слідчий, дізнавач, прокурор зобов'язані винести постанову невідкладно, але не пізніше 24 годин після подання заяви, повідомлення про вчинене кримінальне правопорушення або після самостійного виявлення з будь-якого джерела обставин, що можуть свідчити про вчинення кримінального правопорушення[2]. Про те, якщо в умовах воєнного стану відсутня будь-яка технічна можливість доступу до Єдиного реєстру досудових розслідувань, слідчий, дізнавач прокурор виносить

постанову про початок досудового розслідування, яка повинна містити відомості, передбачені частиною п'ятою статті 214 КПК України, та при першій можливості відповідні відомості вносяться до ЄРДР. Після чого розпочинається досудове розслідування кримінальних правопорушень. Ч.4 ст. 39 КПК України передбачено, що керівник органу досудового розслідування під час дії воєнного стану має право своєю вмотивованою постановою, наділений правом створення міжвідомчих слідчих груп з визначенням керівника групи, який керуватиме діями інших слідчих щодо проведення слідчих (розшукових) дій.

Якщо відсутня об'єктивна можливість виконання у встановлені законом строки слідчим суддею повноважень, такі повноваження виконує керівник відповідного органу прокуратури за клопотанням прокурора або за клопотанням слідчого, погодженим з прокурором. У невідкладних випадках до винесення дізнавачем, слідчим, прокурором постанови про початок досудового розслідування може бути проведений огляд місця події (постанова приймається невідкладно після завершення огляду). Керівник органу прокуратури уповноважений приймати рішення про: – здійснення дистанційного досудового розслідування (ст. 232 КПК України); – надання дозволу на обшук житла чи іншого володіння особи (ст. ст. 233, 234, 235 КПК України); – надання дозволу на огляд житла чи іншого володіння особи (що вбачається з ч.2 ст. 237 КПК України); – примусове відібрання біологічних зразків для експертизи (ст. 245 КПК України); – проведення негласних слідчих дій (ст. 246,247,248, 250 КПК України). Проведення гласних та негласних слідчих (розшукових) дій в нинішніх умовах можливо за дистанційної участі захисника та проведення такої слідчої дії, як обшук без залучення понятих. У такому разі хід і результати проведення обшуку або огляду житла чи іншого володіння особи, обшуку особи в обов'язковому порядку фіксуються доступними технічними засобами шляхом здійснення безперервного відеозапису [1].

У ч.12 ст. 615 КПК України зазначено, що дізнавач, слідчий, прокурор забезпечує участь захисника у проведенні окремої процесуальної дії, у тому

числі у разі неможливості явки захисника – із застосуванням технічних засобів (відео-, аудіозв'язку) для забезпечення дистанційної участі захисника [2].

Дізнавач, слідчий, прокурор забезпечує участь перекладача для перекладу пояснень, показань або документів підозрюваного, потерпілого за першої можливості. За наявності обставин, що унеможливають участь перекладача у кримінальному провадженні, дізнавач, слідчий, прокурор має право особисто здійснювати переклад пояснень, показань або документів, якщо він володіє однією з мов, якими володіє підозрюваний, потерпілий[1]. Слідчі (розшукові) дії фіксують доступними технічними засобами з подальшим складенням відповідного протоколу. Обшук та огляд без залучення понятих можна проводити виключно в разі забезпечення їх безпеки, за таких умов ці процесуальні дії фіксують доступними технічними засобами шляхом здійснення безперервного відеозапису [3].

Отже, враховуючи вкрай тяжку та напружену ситуацію в державі позитивним моментом є зміни здійснені до чинного КПК, а саме до Розділу IX-1 "Особливий режим досудового розслідування, судового розгляду в умовах воєнного стану", що дають можливість слідчим, дізнавачам, керівникам органу досудового розслідування, прокурорам діяти ефективно та злагоджено в межах чинного законодавства в умовах воєнного стану, та показують алгоритм здійснення досудового розслідування під час розслідування кримінальних правопорушень, адже захист суспільства, держави, та громадян від кримінальних правопорушень є обов'язком правоохоронних органів.

Список літератури

1. Особливості досудового розслідування в умовах воєнного стану: про що варто знати. Юрій Сухов, к.ю.н., адвокат, партнер, АО "Arzinger" Андрій Ткачук, помічник юриста, Arzinger Анна Резнікова, к.ю.н., адвокат, юрист, АО "Arzinger". URL: https://uz.ligazakon.ua/ua/magazine_article/EA015971e

2.Кримінальний процесуальний кодекс України: Кодекс України, Закон, Кодекс № 4651-VI // Відомості Верховної Ради України (ВВР), в редакції від - 1.10.2022. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/4651-17>.

3.Особливості кримінального провадження у період воєнного стану. URL: <https://syrota.com.ua/blog/osoblyvosti-kryminalnoho-provadhennia-u-period-voiennoho-stanu/>

УДК 341.1

Тимощук О.Г к.ю.н.

Білоцерківський національний аграрний університет

ВПЛИВ РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОЇ ВІЙНИ 2022 РОКУ НА ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНІ ПРОЦЕСИ В КОНТЕКСТІ НАБУТТЯ УКРАЇНОЮ СТАТУСУ КАНДИДАТА В ЧЛЕНИ ЄС

28 лютого 2022 року уряд охопленої війною України підписав заявку на членство в Європейському Союзі, з проханням про негайне приєднання. Через три дні аналогічні заявки подали Грузія та Молдова. Менш ніж через чотири місяці, на червневій Європейській раді, лідери ЄС вирішили надати Україні та Молдові статус країни-кандидата, а також визнали «європейську перспективу» Грузії, що є кроком до офіційної кандидатури. Ніколи раніше країни ЄС не реагували так ствердно швидко до заявки на членство в ЄС.

Війна в Україні також впливає на дебати щодо майбутнього Європи, зокрема щодо її розширення та політики сусідства. Після того, як Україна, Грузія та Молдова подали заявку на членство в ЄС у березні 2022 року, раніше очевидні розбіжності між західнобалканськими претендентами з чіткою європейською перспективою та східними сусідами без такої обіцянки – якимось чином зникають. Тепер вникає питання, чи планує ЄС розширити свої можливості

Зміст

Ковальчук І.В. Особливості бюджетного процесу на місцевому рівні в умовах воєнного стану	с.3
Бровко Н.І. До проблем становлення і розвитку громадських інституцій в Україні під час війни	с.7
Пахомова А.О. Особливості захисту жінок під час збройних конфліктів.....	с.11
Сімакова С.І. Особливості проведення слідчих (розшукових) дій в умовах воєнного стану	с.14
Тимощук О.Г. Вплив російсько-української війни 2022 року на євроінтеграційні процеси в контексті набуття Україною статусу кандидата в члени ЄС	с.17
Настіна О.І. Правові проблеми визначення статусу учасника бойових дій в сучасних умовах.....	с.19
Аргат Я.П. Розірвання шлюбу в умовах воєнного стану.....	с.22
Єфремова І.І. Кібербулінг: психологічні передумови та правові наслідки.....	с.25
Обіюх Н.М. Додержання екологічних прав в умовах війни.....	с.28
Мельник В.О. Проблеми ведення агробізнесу під час воєнного стану.....	с.30
Малишко І.В. Захист прав дитини під час збройних конфліктів ...	с.33
Ломакіна І.Ю. Трудова міграція населення України в умовах військового стану.....	с.35
Ярмоленко Ю.В. Право на заняття підприємницькою діяльністю під час обмежень воєнного стану.....	с.37